

# DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

**ELŐFIZETÉSI ÁRAK:**

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.  
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

**FŐSZERKESZTŐ:**

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

**POLITIKAI ROVATVEZETŐ:**

Dr. BOROSS LAJOS.

**SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:**

Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota,  
első emelet, az udvarban.

**Uj választások.**

(Tisza főispánjai.)

— december 28.

(Sz. M.) Tisza István gróf, Magyarország jelenben való miniszterelnöke nagy nekikészülődést csinál az új képviselőválasztásokhoz. Kétségtelen, hogy a mostani parlamentet kegyesen hazaküldi az uralkodó, hogy hűséges és mindenrekész szolgálja olyan többséget toborozzon össze, mely szilárd és nagy elhatározásokra képes. Olyant, mely gondolkodás nélkül hajt fejet Bécs előtt, minden előtt, mi osztrák, minden előtt, mit Tisza, a gögös, az önféjű akar. És valójában: — hogy kiirtsa az ellenzéket, mely egy álló esztendeig álhatatosan harczolt, nem adott ujonczot s — ó, mily kellemetlen ez az államháztartásnak! — az adószedés tilalmára is rákényszerítette a kormányt, kezében tartva a törvénykönyvet.

Ezt a hazafias ellenzéket, mely visszaverte a kormányok azon javaslatát, hogy az eddiginél több katonát adjon a nemzet, Tisza gróf összeroppantani akarja, hogy többet mondjunk: megsemmisíteni. Nagy kérdés, hogy a mostani hangulatban, mely annyira kedvező a

függetlenségi-pártnak, sikerülhet-e Tiszának csak részben is kiirtani az ellenzéket. Józan ember, ki komolyan és megfontoltan nézi az eseményeket, az, a ki figyelemmel kísérté az esztendő harcát, képtelenségnek tartja, hogy a kormány még a legnagyobb erőszakosságok útján is — keresztül vigye tervét. A nemzet sokkal több rokonérzéssel vett részt a mostani önvédelmi harcban, semhogy elhagyná azt a pártot, mely igazaiért tört lándzsát, mely sok magyar apa gyermekét-mentette meg az osztrák komisz kenyértől. Akármit csináljon is a geszti földes ur: a nemzetre apellálva az utolsó ütközetben nem eshet el a mi pártunk, abból a régi diadallal, a régi dicsőséggel és tisztasággal fog kikerülni.

Tisza készülődik. Beszédek mond a parlamentben s mint önzetlen honmentőt állítja magát a nemzet elé s a mellét verve kérkedően mondja: Ime, itt vagyok én, küldetésére annak, hogy rendet és békét teremtek. Én, a ki azért jöttem, hogy megváltsam a nemzetet, a szeretett hazát — a feleséges uralkodóház javára és hasznára, ugy-e? Ezt már nem mondja Tisza, de hiszen mindenki jól tudja,

hogy mit jelent nálunk a Tisza név, mely valóságos fogalmává vált a nemzetiiprásnak, a nemzeti jogok kobzásának, a népnek minduntalan új és új adókkal való sa nyargattatásának.

Tisza készülődik. Tanácskozik a főispánokkal s azokat, kik becsületet hitüket nem akarják megtagadni, sorra elcsapja. Marad az alja, a szeméje... S aztán jönnek az ujak, a régi Tisza-huszárok fiai, unokái, rokonai. Tisza Kálmán híres gardájának maradványain elősködik most a jeles és képzett fiu, a ki körülveszi magát egy csomó jelentéktelen és olyan emberrel, a kiknek nem veszíteni, hanem csak nyerni valójuk van... A hivatalos lap sorra-rendre hozza a főispáni kinevezéseket; kik ezek, mik ezek? Csupa ismeretlen nevek, a kiket a sors most vet fölszínre. Leltári képviselők; neveiket csak a honatyák névsorából ismerheti a magyar. Kis vidéki szolgabírócskák, a kik értenek a hivatalos karhatalommal való visszaéléshez. Ez, igen, ez kell Tiszának, meg a zsandár s a fénylő szurony, hogy legyen eszköze, legyen anyag, melylyel a választási hadjáratot megvívhatja.

Tisza készülődik, az bizonyos.

**Debreczeni kir. biztosokról és főispánokról.**

**Alkalmi visszaemlékezések.**

írta: **Zoltai Lajos.**

**II.**

Az 1848 diki nagy átalakulás a városok közjogi állását és közigazgatási szervezetét sem hagyta érintetlenül. Róluk a XXIII. t.-cz. gondoskodott Ennek I. szakasza a városok, mint köztörvényhatóságok közdolgait, továbbra is felsőbb felügyelet, tudniillik a felelős miniszterium felügyelete alá helyezte. Azonban az ellenőrzés gyakorlására közvetlen közeget nem állított a városi önkormányzat és az állam-kormány közé. A város legfelső törvényhatósági szerve ezen törvény szerint a közgyűlés, az elég széles alapokra fektetett választói képességgel felruházott polgárság által szabadon választott képviselőtestület, melynek tanácskozásain a polgármester, akadályoztatása esetén pedig a legidősb tanácsnok elnököl, a kormány rendes vagy rendkívüli képviselőjének jelenléte és befolyása nélkül.

De már az 1870. évi XLII. törvény-cikk, amely a köztörvényhatóságokat rendezte, miként a vármegyékben, ugy a városokban is behozta a főispáni ellenőrzést (53. §.), hogy ezek önkormányzatára, ezekben is a törvény megtartására bizalmi férfiak által gyakoroljon felügyeletet a végrehajtó hatalom és saját szemével őrködjék a városi

törvényhatóság által közvetített állami közigazgatás érdekei felett. Már ez a törvény is, a később helyébe lépő 1886. évi XXI. t.-cz.-ről nem is szólva, a városok autonómiájának bástyáin széles réseket ütött, amilyeneken a növekedő főispáni hatalom melyen benyomult a városi szabadság terére. Megnyirbalódot a választói jog. Annak előtte népszavazás útján — utcánként — választotta tisztviselőit a polgárság; mostanától fogva pedig a képviselőtestületre szállott által ez a fundamentumos jog, de jelentékeny megszorításokkal, miután a főispánt az új törvény kijelölési, kinevezési, áthelyezési, helyettesítési és beosztási hatáskörrel is felruházta. A tisztviselők egy részét közvetlenül a főispáni kinevezéstől tette függővé.

Ugyanezen törvény másként is összefüggő vonta a polgárság önrendelkezési jogát az által, hogy behozta a virilisták intézményét. A képviselőtestület elnevezés most már anachronismussá válik; amennyiben a közgyűlés tagjainak csak fele kapja mandátumát a választók bizalmából, másik fele része csak a maga vagyonának értékét, igen sokszor saját egyéni értéktelenségét képviseli, nevezetesen azok, akik előtt adózó képességek megfelelő mértéke nyitja meg a közgyűlési terem ajtaját. Igaz, hogy olyanoktól, akik magasabb szellemi képzettségök, tanultságuk és műveltségök következtében hivatva vannak, hogy közvetlenül is részt vehessenek a törvényhatóság közigazgatásában, csupán félannyi adót követelnek; de aki kétszer annyi adót fizethet, mint például egy orvosi, ügy-

védi, avagy mérnöki oklevéllel bíró polgár, elég ha épen irni, olvasni tud, nem nézik, a nagy adó alapjául szolgáló vagyon szerencsés spekulációval vagy ügyesen eltitkolt üzorsorával szerezte-e?

A XLII. törvényezikket a korona még abban az esztendőben szentesítette; aug. 2-és 3-án a törvényhozás mindkét házában is kihirdették. Azonban a végrehajtása sokáig késlett.

Az igazság — (nem a bel) ügyi miniszter Debreczen városát csak 1871. júl. 27-én kelet leiratában értesítette, hogy Őfelsége a király Debreczen és Nagyvárad városok főispánjává baji Patay Andrást nevezte ki. (Az új törvény szerint ugyanazon egyén vármegyei és városi főispán nem lehetett; de két- vagy több város főispáni méltóságát viselhetette.) Váradot és Debreczent akkor még több kapocs, — a kulturális, gazdasági és politikai érdekeknek és intézményeknek nagyobb csoportja fűzte egymáshoz.

Debreczen város közgyűlése hidegen fogadta a főispán kinevezését hírül hozó miniszteri leiratot. Egyszerűen tudomásul vette azt. Hogy is ébreshetett volna lelkesedést az országgyűlési többség és a kormány ujitása, midőn a debreczeni polgárság egy elenyészően parányi töredék kivételével a 48-as alapon álló ellenzék rendületlen híve volt s már csak politikai pártállásánál fogva is merev bizalmatlansággal volt eltelve a Deák-párti többség alkotása iránt, bármennyi hasznos intézkedést is

Erre valianak a főispáni-karban eddig történt kinevezések s a várható és bizton jövő változások. Követválasztás előtt áll hát az ország. Maga Hieronymi, a kormány tagja is úgy nyilatkozott egy külföldi lap tudósítója előtt, hogy Tisza kénytelen belemenni az új választásba. Csak így remél szabadúlni a hinárból, a melyben alaposan lábat vetett.

A tél nem az az időszak, mikor a kormányok teljes sikerrel vághatnának eret a nemzet testén. A múlt igazolja, hogy a téli választások eredménye mindenkor kétséges. Így hát, ha a szép, enyhet adó tavasz napja süt ki az égen, megkezdődik az „alkotmányos küzdelem.” Pártunk becsületes és fölemelő öntudattal, bátran várja ezt az időt, mely mindenek ócsarlása daczára csak az ő eszméinek nagyszerűségéről és igazairól adhat bizonyosságot.

## POLITIKA.

**A házszabályok revíziója.** A „N. W. T.” karácsonyi számában igen különös értesítést jelentet magának Budapestről. Arról van szó, hogy mielőtt a mostani országgyűlés feloszlik, gróf Tisza István módosítja a képviselőház házszabályait olyképpen, hogy bizonyos ügyek letárgyalására, amelyek a rendes állami élet szükségességűei, záros határidőt átlapítat meg. Ilyen ügyek volnának a költségvetés, az indemnitás és az ujonczjavaslatok, amelyeket a jövőben néhány hét, esetleg néhány hónap alatt kellene letárgyalni. — Nem

tudjuk, kinek akar az említett bécsi lap ilyen hírek világgá bocsátásával szolgálatot tenni; de annyi bizonyos, hogy jó szolgálatot nem tesz vele és bármily képtelenül hangzik ez az értesítés, rászorul a leghatározottabb hivatalos czáfolatra.

**Az olasz kereskedelmi szerződés.** Rómából jelentik december 24 iki kelettel: Olaszország és az osztrák-magyar monarchia között az ideiglenes kereskedelmi szerződés megkötöttnek tekinthető. Az osztrák és magyar kormány lényegtelen változásokkal elfogadta delegátusainak javaslatát s ezzel a provizorium sorsa biztosítottak látszik.

## Elveszett milliók.

Decz. 28.

Az ünnepek előtt a pangó kereskedelmet fölváltotta a forgalmas, élénk üzletmenet, azonban e lüktető vér magában hordozza a fertőző méregeseppet. Most a kereskedő aratott, de nem a saját, hanem a külföldi, legelőször is az osztrák ipar, a vértünet kiszípolozó osztrák gyárosok részére. A kereskedő csak bizományosa, alkalmazottja az osztrák iparnak. A karácsonyi ajándékok összege nem marad az ország polgárainak zsebében, hanem a kereskedelem útján külföldre, az osztrákok iparának jut. Elveszett milliók!

Azok a vevők majdnem mindegyike külföldi, osztrák portékát vásárolt. Hol van a sokat emlegetett magyar ipar-pártolás? A magyar közönségnek kell az ipar fellendülése felé vezető uton az első lépéseket megtenni. Mert a kereskedők a vevők után igazodnak. Kérje, követelje a magyar ipar gyártmányát, mely talán még most kellőképpen nem versenyezhet a külföldi iparával, talán kezdetleges; de kezdetnek jó, így megadja lehetőségét, fejlesztésének, fejlődésének, jóságának, tökéletesedésének. Szóvirágokkal nem lehet fellendíteni a magyar ipart. Cselekedet kell ide. És erre most

bőséges alkalom nyílik. Gyskorolhatja mindenki. A paloták divatnak hódoló hölgyeiktől kezdve le egészen a konyhók lakójáig. Mert ellenkezőleg, a kereskedők ezreinek összegyűit pénz javarésze külföldre, első sorban Ausztriába vándorol. Csak annyi marad itt, a mennyi a kereskedők szükségleteit fedezi. Legalább nekünk is jusson az osztrák által lefoglalt dus asztalunkról valami.

Különféle árucikkéért rengeteg adózással vagyunk a külföldnek, első sorban Ausztriának. Csupán gyermek-játékokért négy és félmillió koronát fizetünk az idegen iparnak. Női kalapokra szintén négy és félmillió koronát. Szappant behozunk három és félmillió koronányit, cukorsüteményért öt és egynegyed millió koronát adozunk. És így tovább. Ime, mily apróságok ezek. Nem elégitenek ki semmiféle komoly szükségletet. Csak ocsesebecsék, apróságok, ajándéktárgyak. Ha összehasonlítjuk az összes ily apróságok értékét és még hozzávetjük a női ruhákért kiadott tizennyolc milliót, arra a megdöbbentő tény igazolására jutunk, hogy éppen egyenlő azon összeggel, melyet az összes külföldre exportált búzáért kapunk. Így tehát játékok, ajándék-tárgyakat kapunk egyedüli nagyobb kiviteli cikkünkért, a gabonáért. Még nem is szólunk pedig a selyem, a pamut és gyapjuszövetek 225 milliós tételéről.

Igy állunk mi a magyar iparral. Erét vágott rajtunk a kapzsi elődi osztrák. És mi ezt angol tapasszal ragasszuk meg, mely minduntalan lesöpör a kibugygyanó vér. Nem ékes frázisok, üres szóvirágok keltenek ide. Cselekedni kell!

## Rablótámadás egy kastélyban.

— Saját tudósítónktól. —

decz. 28.

A szomszédos Biharvármegye Esztár községében az utóbbi időben napirenden vannak a gyujtogatások és rablótámadások.

tartalmazott az a közszolgálat és a közügy javára.

Ismét hónapok multak el, míg Patay András főispáni jogainak gyakorlásába lépett. Mert az új törvény szerint való átalakulás, amelyhez ugyanez a régi törvényhatósági ügykör egyik igen fontos részének, a törvénykezésnek, a városi és vármegyei bíróságoknak államosítása is csatlakozott, lassan, vontatottan mehetett keresztül.

A mi képviselőtestületünk, ez a 48-diki alapon álló hatóság az új szervezeti szabályzat tárgyalásával van gyűlésről gyűlésre elfoglalva. Tsnácskozásait még 1872. év első felében is Kovács Lajos polgármester vezeti. Az április 10 én tartott közgyűlésen, ámbár jelen van Patay András is, az új főispánt ekkor látják először magok között a város atyái, — mégis az elnöki tisztet a polgármester tölti be s a jegyzőkönyvben nincs nyoma semmiféle hivatalos üdvözlésnek, még egy udvarias köszöntésnek se a főispán iránt.

Az április 29-diki közgyűlésen, a képviselő testület tagjainak nem csekély meglepetésére, váratlanul Patay András foglalja el az elnöki széket. Napirendre az a belügyminiszteri rendelet volt kitűzve, amely az országgyűlési képviselő választás elömlő munkálataira és a központi választmány megalakítására hívta fel a törvényhatóságokat.

A patres conscripti egyszeribe zajos tüntetéssel zudutak fel a főispáni elnöklés ellen s tiltakozó hangok emelkedtek e „joutalan” cselekedet miatt. Patay András pedig kijelentette, hogy ő az elnöki székben nem távozik, mire a közgyűlés egyező értelemmel ünnepélyesen óvást emelt s elhatározta, hogy az országgyűléshez felirattal fordul, az idő előtt való főispáni székfoglalás ellen, — miután

„a törvényhatóság még mindig az

1848. XXIII. t.-cz. alapján áll s e szerint elnöke a polgármester;

az 1870. XLII. t.-cz. végrehajtottnak nem tekinthető s ugyanezen törvény nem rendel, hogy az átmeneti intézkedések alatt a főispán vigye az elnökséget, akinek erre nézve a kormány nem is adott utasítást.”

Ilyen volt Debreczenben az első főispán beigtatása.

Junius 8-án már ismét (együttal utoljára is a régi szervezet szerint) a polgármester elnökelt a közgyűlésen. De a július 27-re hirdett közgyűléstől fogva rendkívüli eseteket kivéve állandóan főispán vezeti Debreczen város törvényhatósági bizottságának tanácskozásait.

Patay András 1875. januárban a főispáni széken Sillye Gábor, a Hajdukerület utolsó főkapitánya\*) váltotta fel. Őt pedig, mint az új Hajduvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja 1876. aug. 6-án Miskolczy Lajos követte. Hét évi főispánsága elég volt arra, hogy az egy mástól idegenkedő különböző elemekből összeáccolt új vármegye községei és városai beletörődjenek az új helyzetbe, sőt össze is forrjanak.

Miskolczy Lajos 1883. júliusban állásától saját kérelmére felmentetvén, helyébe gróf Degenfeld Schomberg Józsefet nevezte ki a király. Tizennyolcz évre terjedő működése alatt ugy a vármegye területén mint Debreczenben számos szép és hasznos alkotás terve valósult meg. Az 1901. évi általános képviselőválasztások heves

\* A Hajdukerület főkapitányai a hajduvárosok egyesítése óta ezek voltak: Désány István 1689—1701. Nánási Oláh Jakab 1701—1711. Csanády I. Sámuel 1711—1784. Csanády II. Sámuel 1784—1777. Csanády III. Sámuel 1777—1790. Jabloncsai Pethes János 1790—1809. Nánási Oláh Mihály 1809—1835. Pály Gábor 1835—1848. Sillye Gábor 1861—1876. A hajdukapitányok választás által kapják tisztségüket.

tusaja után lemondott főispáni tisztéről, hogy másnak adjon helyet s egyedül egyházközségi főgondnoki kötelességeinek élhessen. Utódja bizáki Puky Gyula lett, akinek kinevezését a hivatalos lap 1901. decz. 16-án közölte s akit már decz. 28-án be is iktattak a főispáni székbe. Nem hiába, hogy a főispánság bizalmi és politikai állás, azok az éles elvi ellentétek, amelyek Tisza István és Puky Gyula kormányzati politikáját elválasztották, kikerülhetetlenül arra vezettek, hogy emez nem is egészen két évig közmegelegedésre viselt díszes állását az új miniszterelnök rendelkezésére bocsássa.

Puky Gyula tehát, mielőtt minden pontjában megvalósíthatta volna beiktatásakor kifejtett nagyszabású programját, ismét a magánéletbe vonult, ahol már egyszer nyugalmat keresett közel negyven éves bírói pályájának fáradalmai után.

A kormány karácsonyi ajándéka Debreczen és Hajduvármegye számára egy új főispán, Domahidy Elemér személyében, aki Debreczennek hatodik, Hajduvármegyének negyedik főispánja. Iskoláit Debreczenben végezte, református ő is, miként valamennyi elődje. Fialat ember még, de családja egyike Szatmárvármegye legrégebb nemzetségeinek. Őseit az Árpádok koráig tudja felvezetni s közülök sok jeles hazafi támadt.

Ha ily ösöknök az ivadéka pártatlan-ságot, igazságszeretetet fog hozni magával — minden polgár és minden hajdu becsülni fogja. Mert nálunk mindenkinek vérvél összeforrott az a meggyőződés, hogy a főispán nem a közszabadság elnyomására, hanem a kormány és a király bizalmából a rend és alkotmányos törvények megtartásának őrzésére van hivatva.

Ezekből legtöbb ízben Szunyogh Szabolcs ottani nagybirtokosnak jutott ki. Az elmúlt hetekben az ösmeretlen gonosztevők több kazal takarmányát gyujtották fel.

A csendőrség éber figyelemmel őrködik és nyomozza az ösmeretlen tetteseket, de eredménytelenül.

A gyujtogatással azonban nem érték be. A napokban Szunyogh Szabolcs vejénél, Móricz Pál ottani nagybirtokos, császári és királyi kamarás kastélyában kíséreltek meg betörést.

A rablók megtudták, hogy a kastély ura, Móricz Pál elutazott. A kastélyban csak Móricz neje és három kis gyermeke volt odahaza.

A rablók éjjel egy és két óra között támadták meg a kastélyt. Az ajtókat feszégetni kezdték és már sikerült is nekik az előszobába bejutni, mikor a zajra figyelmes lett a ház urnöje.

A bátor asszony felkelt, kikiáltott, kik járnak ott? kérdésre feleletet nem kapott, csupán a fészítés zaját hallotta.

Az urnő nem vesztve el lélekjelenlétét, tisztában volt azzal, hogy rablók járnak a kastélyban, — a hálószekrényből kivette férje revolverét, a hálószobából több ízben az előszobába lőtt.

A rablók a lövés zajára megijedtek s megfutamodtak. A lövésre a cselédség is felébredt, üldözőbe vette a rablókat, de azoknak sikerült elmenekülni.

A csendőrség nyomozza a rablókat.

## Gyilkosság véletlenségéből.

(Agyonlőtt özvegyasszony.)

— Saját tudósítónktól. —

Decz. 29.

A karácsonyi ünnepek békés hangulatát véres eset zavarta meg Mike-Pércsen, a hol a község egyik legtekintélyesebb polgár-asszonyát lelőtte állítólag véletlenségéből az unokaöccse.

Az eset a következő:

Özv. Kozma Jánosné mpéresi földbirtokosné, Kozma Sándor volt hajduböszörményi gimnáziumi igazgató rokona szép eseményben skarta megünnepelni a karácsony estét családjá körében.

Meghívta pedig a szent estére Terke Ferenc unokaöccsét is, egy fiatal legényt, a ki kora este be is állított a házhoz.

Az asszony a vacsorához készült, Terke pedig dicsékedve beszélt el, hogy mit hozott a Jézuska ajándékba. Megtakarított pénzeszkéjén bevásárolt ugyanis Debreczenben s a többek közt vett egy forgópisztolyt is egyik helybéli kereskedésben, a mire mint gazdálkodó embernek szüksége is volt.

— Itt is van a Jézuska ajándéka, — szölt — s kivette a fényes szerszámot.

Babrálgatni kezdte pedig s alig hogy felhuzta a pisztoly biztonsági zárját, elsült a revolver.

Abban a pillanatban összeesett pedig özv. Kozmáné s patakzó vére elöntötte a szoba padlóját.

Persze, hogy a karácsony esti tragédia felzavarta a házi nép nyugalmát. Orvosért futottak, de az orvosi segedelemre már sok szükség nem volt. Az asszony, a kinek a jobb hónalja alatt furódott be a 9 mm. golyó, meghalt. Elroncsolta ugyanis a hónalj ütőerét, a mely elvérzett.

Még másnap reggel maga Ferke Ferencz tett jelentést a hatóságnál, mely viszont a debreczeni kir. ügyészség útján megindította az eljárást.

Hoffmann Sándor vizsgálóbíró és Izsó János dr. szálltak ki a színhelyen.

Eddig minden jel, a kihallgatott tanuk azt igazolják, hogy Ferke véletlenségéből ölte meg a nagynénjét. A szegény vigyázatlan fiatal embert a súlyos csapás nagyon megtörte.

## Czigányaink győzelme Kassán.

— A juri ítélete. —

Kassa város és környéke gyönyörködött a napokban a debreczeni híres cigány primásoknak, a Magyar testvéreknek és Rácz Károlynak hegedűjátékában, az ott rendezett cigányverseny alkalmából.

Magyar Kálmán és Imrét már a Budapesten és a Nagyváradon aratott legújabb diadalok híre is megelőzte s csak örülünk, de csöppet sem csodálkozunk rajta, hogy Felső-Magyarország kurucz városában valóságilag ünnepezték őket. Lélek van a nótájukban, sirva vigadó, tüzes magyar lélek, melynek üdösége művészi játékkal párosul.

A kassai juri első helyen emliti őket és nagy aranyéremmel tüntette ki.

Ugyancsak nagy aranyéremmel tüntette ki a juri Debreczen másik híres cigányprimását Rácz Károlyt, kinek legálább ez évben ez volt első versenye, de miként az eredmény mutatja, ez első verseny is megszerezte a művészi játéknak a megérdemelt elismerést.

A zenekarok tagjai, a kar számára megítelt nagy arany érmet kisebb alakban fokszorosítottán, viselhetik mindaddig, míg az ezuttal kitüntetett zenekarok tagjai.

Kis ezüst éremmel jutalmaztatnak közreműködésükért: Boka József (hegedű), Galyas Sándor (tárogató), Rácz Dezső (czimbalom), Horváth Rudi és ifj. Magyar Imre (Debreczen) szép és szorgalomra mutató, meglepően ügyes hegedűjátékáért.

A jogakadémia polgárságának két tiszteletdíját: Magyar testvérek (diszserleget) és Rácz Károly (ezüst koszorut) primások nyerték el.

Kiválóan szép játékáért diszoklevéllel tünteti ki a bizottság Farkas József, Magyar testvérek czimbalmosát és azonkívül ifj. Rácz Gyulát, Rácz Károly zenekarának tagját.

Nem érdektelen az ítélet indokolása, mely vonatkozó részeiben a következő:

Magyar Testvérek mindegyike kitűnő hegedűs, kiváló vezetői zenekaroknak, a melyeknek játékát nemes ízlés, zamatos temperamentumos előadás, fegyelmezett összjáték, szingazdag harmonizálás és tiszta intálás jellemzik. A friss csárdásoknak szinkopált ritmusa különösen feltűnő.

Rácz Károly zenekaránál a csengő harmonizálás, gazdag színhatások, rendkívüli fegyelmezettég és kitűnő hangszerek összeválogatása jellemző. Kedély, magyarság, zenei ötlet sokat érő tulajdona a karnak. A primás sul pontificio játéka és spicattója ritka és feltűnő sajátosságok.

A kis Magyar Imrénél fényes jövőt jósolunk, rokonszenvet keltő ügyességét és buzgalmát jutalmazandónak véltük.

## Három havi fogház egy csókért.

— A férj elégtétele. —

— decz. 28

(Saját tudósítónktól.)

A magyar paraszt észjárása sokszor röviden és csattanósan intéz el olyan dolgot, a minek elintézése a magasabb körökben, vagyis az uraknál nem kis fejtörést szokott előidézni. Fényes bizonyítéka ennek az az eset, a mely 24-én foglalkoztatta a nagyváradi törvényszék büntető tanácsát. Egy okányi parasztagazdának Simondy Józsefnek csinos fiatal feleségét megbetegedett s ágyba fektet. Részvétel értesült erről a komája Varga Lajos. Ugy alkonyat tájban meg is látogatta a szép beteget. A derék koma leült az ágy mellé s kedélyesen cse-

vegett a komaasszonnyal. A tüzes fiatal menyecske tartotta szóval a látogatót — s hogy tovább marasztalja — hol gömbölyű vállait, hol vakítóan fehér lábait mutogatta úgy véletlenül, a derék becsületes Varga Józsefnek. Okány e szolid férfiát az asszonyi bájak pazar pompája végre is megszedítette. De annyira megszedítette, hogy az ágyhoz rohant, átölelte az asszonyt. Aztán egy forró, erős csókot nyomott Simándy Józsefné ajkára. Egyebet nem tett! És ez, hogy egyebet nem tett — nem a dolog szépitése, hanem a rideg tény konstataciója.

Mikor a csók, elcsattant, mint a szindarabokban szokás, véletlenül belépett a szobába a szomszéd — Vas József eszmadia mester. Vas mester felháborodott a helyzeten s az egész dolgot feltárta a férj előtt.

Mit tett a férj? Nem kapott fegyver után, villogó baltáját sem emelte magasra. Röviden a következő kijelentést tette.

— Majd a törvényszék előtt számolunk.

A nagyváradi királyi törvényszék 24-én tárgyalta az ügyet és Varga Lajost három hónapi fogházra ítélte. Az ítélet szigorú — de csattanósan védi meg a férj jogait. Egyben nagy elégtételt ad Simándy Józsefnének is.

Ime a paraszt férj. Nem verekedik, nem gyilkol, hanem megáll a bíróság előtt és ott követeli a csokolódzó egyén büntetését. Mennyivel praktikusabb ez az okányi paraszt ember az uri férjéknél. Azok, ha megcsókolják a feleségüket, az illetőt pofon verik, aztán párbajt vívnak és agyon lövetik magokat. Az okányi férj — egyszerűen lecsukatta a merész udvarlót. Kell ennél praktikusabb bosszúállás?

## Presbyterek választása.

— Saját tudósítónktól. —

decz. 28.

Fontos szerep jutott a mai napnak a debreczeni ev. ref. egyház történetében.

Ma választottak ugyanis 42 presbytert és főgondnokot.

Hanem amilyen fontos lett volna a szavazás, olyan kevésbé tartották fontosnak az egyház névei, miután nem emlékszünk olyan csekély érdeklődés mellett lefolyt presbyteri választásra, mint a mai volt.

A szavazás különben még folyik s csak este fele lesz vége.

Jellemző a szavazás lanyha menetére, hogy 11 órakor délelőtt a péterfia-utcai kerületben 751 szavazó közül csak 48, a hatvan-utcai kerületben 528 választó közül csak 49 szavazó adta be a szavazó lapot.

A szavazás lefolyásáról tudósítók a következőket írja:

A Hatvan-utcai kerületben a tanítók otthonába kitűzött választásnál elnök volt: Harangi Sándor, h. elnök: Kulcsár Endre, tagok: id. Bányai István, Jámber István, jegyzők: Kiss András és Szabó Péter.

— Mégis győz a 48 — szöltak a szavazatszedők.

A Péterfia-utcai kerületben az egyház tanácstermébe kitűzött választásnál elnök volt: Dr. Nagy Zsigmond, helyettese L. Nagy Bálint, tagok: id. Faragó András, Seres András, Mészáros János, jegyzők: Dávid Mihály és Dávid Sándor.

Itt d. e. 11 órakor 49 volt a beadott szavazatok száma.

— Tehát ez is hazafias szám — szöltak. Győz az 1848-49. elve!

A Csapo-utcai kerületben az ottani ev. ref. leányiskolába kitűzött szavazásnál elnök volt: K. Kiss József, helyettese: Pongó Lajos, tagok: Otrókosi Vég János, Molnár Ambrus, Szabó József, jegyzők: Nagy Károly és Sz. Szabó László.

D. e. 12 óráig e helyen 41 szavazatot adtak be.

Kossuth-utcai kerületben, a Dóczy ev. ref. leányiskolába kitűzött szavazásnál

elnök volt: Szilágyi Bálint, helyettese: Kulcsár Gábor, tagok: Zs. Papp János, Némethi László, jegyzők: Szendi Imre, Kalmár Ignác.

Itt délelőtt 11 óráig összesen 66 szavazatot adtak be.

A *varga-utcza*i kerületben, a timár-társulat iparosarnokába kitűzött szavazásnál elnök volt: Dr. Kocsár Gábor, helyettese: Kovács Lajos, tagok: Alföldi Gábor, Pethő Lajos, Tóti Sándor, jegyzők: Herczegh János és Horkai Lajos.

Itt 67 szavazatot adtak be délelőtt fél 12 óráig.

— Ez már pecsovicus szám, — jegyezték meg a hírlaptudósítók.

A *piacz-utcza*i kerületben a Miklós-utcza ev. ref. leányiskolába kitűzött szava zásznál elnök volt: Török Péter, helyettese: Medgyesi Ferencz, tagok: T. Nagy János, Kecskés István, jegyzők: Zong János és Barcza Barna tanítók.

Itt volt legkisebb az érdeklődés s délelőtt 11 óráig mindössze 28 szavazatot adtak le.

A választás eredménye este 6—7 órára várható.

## NAPI HIREK.

### Szerencsétlenség a vadászatban.

— Saját tudósítónktól. —

— decz. 29.

Tegnap reggel a Józsa község alatti Monostoron vadászat alkalmával szerencsétlenség történt. Egy tíz tagból álló társaság a reggeli órákban a Monostorra rándult ki, hogy ott — mint előre megállapították — hajtóvadászatot rendezzenek.

A társaság minden tagja elfoglalta megállapított helyét, a kirendelt hajtók is végezték kötelességüket és a vadászat rendben ment, ki ki lelőtte az eléje hajtott nyulat.

A későbbi hajtásnál azonban egy elhibázott lövés következtében szerencsétlenség történt.

A társaság egyik tagja *H. J.* debreczeni tekintélyes iparos épen egy közelébe került nyulra lőtt. A lövést azonban elhibázta és szétpattanó serétek a társaság két tagját és egy hajtót megsebesítettek.

Szerencsétlenebbül járt *F. L.* kutfurási vállalkozó kinek négy serét furódott czombjába.

*F. L.*-t különben ezuttal másodizben éri ily módon szerencsétlenség. Pár év előtt szintén vadászat alkalmával meglőtték és a serétek mellébe hatoltak. Hosszabb ideig feküdt akkor *F. L.* betegen, de végre is felgyógyult.

A második sebesült *M. E.* gazdálkodó, kinek a serétek sapkáját furták keresztül, egy serét azonban fején megsebesítette.

A harmadik sebesült, ki áldozata a hajtóvadászatnak, egy hajtó, kinek mellébe több serét furódott.

A szerencsétlenség a vadászók között nagy izgatottságot keltett. Természetes azonnal „lefújták” s vadászatot és a sebesültekhez siettek.

A sérülteket lakásukon ápolják. Szerencsére egyiknek a sérülése nem veszedelmes és remélhető, hogy pár nap múlva újból részt vehetnek valamelyik hajtóvadászatban.

### Egy gyermek tűzhalála.

(Nagy tűz egy tanyán.)

(Saját tudósítónktól.)

— decz. 29.

Ünnep harmad napján nagy tűz pusztított Debreczen határában, melynek áldozata lett egy szerencsétlen kis gyermek is.

A gyászos esetről a következőket írja tudósítónk:

Tegnap délután 1 órakor a debreczeni állomási vasuti forgalmi irodának jelentették, hogy a nagylétai uton a 4 és 5. sz. órház közt *Nehéz* Gábor tanyáján tűz ütött ki s porig leégett.

A *Nehéz* Gábor családja nem volt otthon, csak három kis gyermeke, akik valószínűleg tüzzel játszottak s vigyázatlanságból magukra gyújtották a házat.

Mire a veszedelmet a közeli órházakból és a szomszédos tanyákról észrevették már lángban állott a tanya minden része s mentésről szó sem lehetett.

A három megrémült gyerek közül kettő elszaladt, egy azonban, akinek ruhája bizonyára tüzet fogott, bent égett a házban s csak megszenesedett holttestét találták meg.

A tüzről a forgalmi iroda jelentést tett a csendőrségnek s a tűzoltóságnak is, azonban a tűzoltóság kivonulására már semmi szükség sem volt, mert a tanya egészen leégett s a tűz zsarárnokát pedig az összefutott emberek lokalizálták.

A csendőrség megindította ebben az ügyben a vizsgálatot.

— **Az új főispán Debreczenben.** *Domahidy* Elemér Hajdumegye és Debreczen sz. kir. város új főispánja ma déli gyorsvonattal Debreczenbe érkezett. A főispánt a vasutnál — habár nem hivatalosan érkezett még meg — a vármegye részéről *Rásó* Gyula alispán, a város részéről *Kovács* polgármester és a tanács több tagja várta. Az új főispán két napig marad Debreczenben és állását újév után foglalja el.

— **Színház és a hortobágyi legeltetési jog.** Különös véletlen folytán ez a két nagyon is messzeágazó kérdés együttesen került a tanács elé. *Klein* Móricz balmazújvárosi földbirtokos kérelme folytán foglalkozott ma d. e. a tanács a színház és a hortobágyi legeltetés-ügy kérdésével. *Klein* Móricz nemrég azzal a kérelemmel fordult a városi tanácshoz, hogy határozatként mondja ki, hogy neki és családjának örökös legeltetési joguk van a Hortobágyon. Ennek az érdekes határozatnak kimondását *Klein* Móricz arra alapítja, hogy a múlt század közepén, a hatvanas évek elején a jelenlegi színház telke az ő apjának *Klein* Ignácznak tulajdonát képezte. Apja a kérdéses telket tekintettel a kulturális czélra, oly mérsékelt áron engdte át a városnak, hogy a törvényhatóság hálás köszönetnyilvánítása mellett még azzal is jutalmazta, hogy egy páholyt adott neki azzal, hogy azt örökösen az ő és családjának tulajdonát képezi. Édesatyja azonban ezt az ajánlatot nem fogadta el, hanem e helyett azt kérte, hogy a törvényhatóság biztosítsa az ő és családja részére a hortobágyon az „Örökös legeltetési jogot.”

Ezt a kérelmét annak idején teljesítették is, de pár év óta ezt nem respektálják és ő fizeti a legeltetési díjakat. A tanács a különös kérelem felett még nem határozott, hanem egyelőre megbizta a polgármestert, nézzen utána a magán levéltárban, van-e ott nyoma ennek a határozatnak.

— **A debreczeni állami tisztviselők jutaléka.** Nagy az öröm az összes állami tisztviselők körében, akik végre mégis hozzájutottak a régen várt fizetési pótlékhoz, a melynek arányában a fizetésük is emelkedni fog a jövő évtől kezdve. Az erre vonatkozó törvényjavaslat ugyan még nem emelkedett jogerőre, de a képviselőház különböző pártjai előre is megígérték, hogy ez ellen nem fognak gátat emelni. Egy azonban biztos, hogy az idei ujévi ajándékot megkapják a tisztviselők s már ki is utalta az egyes hivatalnak a jutalék összeget az államkincstár. A debreczeni pénzügyigazgatóság tisztviselői közt már ma délután ki is fogják osztani a jutalékot.

— **A hó!** Fekete karácsonyunk volt ugyan, de legalább az új évünk szép fehér lesz. Ma reggel valódi téli időjárásra ébredtünk. Erős hideg mellett leesett az első, tartós hó. Három ujjnyi hólepel borítja a földet a városban, de mint a gazdák beszélnek, a határban még erősebb volt a hóesés.

— **Eljegyzés.** *Borbély* Ferencz, a debreczeni gyermekmenhely gondnoka, a debreczeni társasélet kedvelt és rokonszenves tagja, karácsony másodnapján tartotta eljegyzését Nagy-Károlyban *Kemény* Lajos nagy-károlyi pénzügyigazgató kedves leányával, *Gizellával*. Az igaz szerelemből kötött frigyhez az ösmerősök, jóbarátok legőszintébb szerencsekívánatai fűződnek.

— **Vármegyei közigazgatás.** A jövő havi közigazgatási ülés e hó 12-én lett volna, de alighanem ekkor lesz a főispáni installáció. Ezért a következő napok valamelyikére fog elmaradni a bizottsági ülés.

— **Jutalmazások a városnál.** A városi tanács minden évben a kisebb javadalmazású és szorgalmas tisztviselők között ujévi ajándékkul pénzbeli jutalmat oszt szét. A polgármesteri hivatal már egybeállította azok névsorát, kiket meg fognak jutalmazni. A tanács holnapi ülésén állapítja meg, kiknek mennyi jutalmat ad újévkor.

— **Egy vasuti munkás szerencsétlensége.** Ünnep első napján a debreczeni vasuti állomásnál végzetes szerencsétlenség történt. A munkások a teherkocsi kitolásával voltak elfoglalva. Egyik munkás *Nagy* László e közben elcsuszott, de oly szerencsétlenül, hogy balkeze a kocsi alá került és azt összeroncsolta. A szerencsétlenül járt munkást a kórházba szállították, hol balkezét azonnal amputálták. A rendőrség megindította a vizsgálatot, nem terhel-e valakit felelősség a szerencsétlenségért?

— **A primadonna gyermeke.** Egyik előző számunkban megírtuk, hogy *B. Ruzsinszky* Ilona, a nagyváradi színház primadonnájának válóperében a debreczeni árvaszék úgy határozott, hogy a gyermekeit, a *Laczikát*, továbbra is az anyjánál hagyja. Az árvaszék határozatát a férj hozzájárulásával, annak kérésére hozta meg így, azonban kikötötte, hogy *Ruzsinszky* a kis fiút nevelőintézetben köteles neveltetni.

— **Értesítés.** A báró Welden-féle alapítvány megüresedett, napidíj I-os osztály 70, II. osztály 49, III. osztály 35 fill. Pályázhatnak ezen alapítványra olyan volt katonák, kik az 1848/49-iki olaszhadjáratban résztvettek. Bővebb felvilágosítás a katonai- és illetőségi ügyosztálynál adatik.

— **Előlépett állatorvosok.** Tallián Béla földművelésügyi miniszter Szily József hajduböszörményi állatorvost a IX. fizetési osztály első fokozatába, Wawra József debreczeni állatorvost a X. fizetési osztály első fokozatába léptette elő.

— **Elhunyt országos képviselő.** Mint részvétellel értesülünk Nagykalói Kállay Ferenc, Szabolcsvármegye volt főszámvévője, Nagy-Kálló volt országgyűlési képviselője, 74 éves korában meghalt. — Az elhunytat Debreczenben is sokan ismerték.

— **Előmunkálati engedélyek meghosszabbítása.** A Nyiregyház és Dombrád között létesítendő helyiérdekű vasut, ugyancsak a Debreczen—N. Léta—Székelyhid között kiépítendő helyiérdekű vasutak előmunkálati engedélyének érvényét a lejáratától számítandó egy újabb év tartalmára meghosszabbította.

— **Előléptetések az üzletvezetőség-nél.** Karácsonyra megjöttek az üzletvezetőségi előléptetések is. Erietz Ernő felügyelő főfelügyelő lett, Basa Gábor főmérnök a II. rangfokozat 3-ik osztályából, Burger Izsó főmérnök a III. rangfokozat 3-ik osztályából az illető rangfokozatok második osztályába lépett elő.

— **Új tartalékos tisztek.** Mint minden évben, az idén is december végén teszik közzé a tisztté, illetőleg tiszthelyettesé kinevezett egyéves önkéntesek névsorát. Körülbelül 1090 hadnagyot, 750 hadapród-tiszthelyetteset és 2600 hadapródot fognak kinevezni a kiszolgált egyéves önkéntesek illetve a tartalékos hadapródok vagy hadapród-tiszthelyettesek közül. Az idén szolgált önkéntesek közül soron kívül csak azokat nevezik ki rögtön tisztté, akik teoretikusan és praktikusán kitűnően végezték önkéntesi évüket.

— **Halálozás.** Debreczen egyik rokonszenves polgára Weinberger Albert lókereskedő 64 éves korában Budapesten elhunyt. Weinberger Albert fiatalabb éveiben Debreczen legszebb férfija volt és előkelő megjelenésével, uri modorával inkább mágnásnak hitte mindenki, mint kereskedőnek. Holttestét Debreczenbe szállították és tegnap délelőtt nagy részvét mellett temették el. Az elhunytat feleségén kívül leánya és veje Ligeti Odón mérnök gyászolják.

— **A téli vásár.** Debreczenben a téli vásár január hó 11-én fog kezdődni. A vásár vasárnapja 17-én lesz.

— **Gyanus haláleset.** Karácsony első napján Gyarmathy Gábor nyil-utcai lakos kis csecsemő gyermekét Lajost halva találták bölcsőjében. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy fulladás okozta a gyermek halálát, épen ezért az ügyészség megindította az ügyben a vizsgálatot.

— **A száj- és körömfájás.** H. Hadház községben régóta pusztít s e miatt a községet zár alá is helyezték. Tegnap azonban hivatalosan konstataáltak, hogy a száj és körömfájás megszűnt s a debreczeni mészárosok öröme, akik a szomszédos községekkel élénk üzleti összeköttetésben állanak.

— **Rendőri hírek.** A három munkaszünetes nap rendőri körökben nagyon mozgalmas volt. Ennek eredménye, hogy a rendőrségi börtön tele van s csak tegnap éjjel 7 embert szállítottak be a rendőrök. Ezek közt van több olyan ember is, aki engedély nélkül kéregetett. A többiek részeg állapotban verekedtek, botrányt okoztak stb.

— **A szerzetes párbaja.** A tavasz szal hasábokat irtak az ujságok arról a regényes esetről, melynek Nyitrától indult ki a története és a mely Aradon nyert szenzációs fordulatot. Pap Lóránt nyitrai pénzügyi segédtitkárnak egy kávéházban afférje támadt egy huszártiszttel. Asszony volt a dologban és párbaj lett az affér folytatása. A párbaj után, mely sok beszédre adott okot, a kir. ügyészség párbajvétségért megindította az eljárást a pénzügyi titkár ellen. Itt jön a meglepő fordulat. Pap Lóránt egy szép napon azzal lepte meg hivatalársait, hogy lemondott az állásáról és bucsulakomára hívta őket, a melyen kijelentette, hogy örökre lemond a földi örömről és beáll szerzetesnek. Másnap tényleg el is utazott Nyitráról. Egyenesen Aradra ment és kérte a minorita rendbe való felvételét. A rendfőnök teljesítette Pap Lóránt kérését, a ki most novicius a rendnek és teológiát tanul. Ennek dacára a nyitrai kir. törvényszék folytatta ellene az eljárást a párbajvétségért és többször be is idézték Pap Lórántot. A szerzetessé lett pénzügyi titkár természetesen egyszer sem jelent meg a tárgyaláson és így nem elégíthették ki kíváncsiságukat, a kik érdekes pikantériát vártak az asszonyért folyt párbaj előzményeinek feltárásában. Most érdekes fordulat állott be az ügyben. Ploz Sándor igazságügyminiszter értesítette a nyitrai törvényszéket, hogy Pap Lóránt kegyelmet kért a királytól és azt meg is kapta. A törvényszéket ennek alapján utasította a további eljárás beszüntetésére.

— **Gyermekáldás.** Hat leány és négy fiú! Most már elhiszem kedves barátom, hogy a küszöbön levő ünnepek Önnek nagy gondot okoznak és mindamellett tenger pénzét akar e nehéz időkben törékeny játékszerre költeni. Nem, ezt ön nem teheti, ennél sokkal jobb tanácsot adhatok. Menjen VIII., Nagyfuvaros-utca 26-ik szám alá vagy bármely bankházba vagy dohánytözsébe és vegyen 1903. december 31-iki húzáshoz mindegyik gyermekének csekély 1 koronáért egy-egy sorjegyet. 1 koronáért a 10,000 koronás főnyereményt vagy más 1000 koronás stb. nyereményt csinálhat, gyermekeinek pedig nagy örömet szerez és a mellett egy nemes ügyön lendített, mivel ezen sorsjátékot szegény ügyvédjelöltek és joggyakorlók javára rendezik.

— **Kellemes szórakozást** nyújt a közönségnek az „Angol királynő” szilveszterestje, hol, mint minden évben, ugy most is jól fogja magát találni a közönség, tekintve a tulajdonos Hauer Bertalan áldozatkészégét, aki erősen készülődik az alkalomra. Az estélyen Magyarai testvérek zenekara válogatott s teljesen új műsorral mulattatja a közönséget.

— **Ne határozzon addig** hogy mit vegyen karácsonyi ajándékot férfi ismerősének, míg meg nem tekinti az alföld legnagyobb tajték pipametsző üzletét a város házával szemben a Debreczen söresarnok mellett, hol határozottan a legalkalmasabb ajándékokat talál férfiak részére.

— **Finom és legjobb szabásu** uri fehérneműket, női angol blouzekot mérték szerint készít; valamint újdonságokat uri divat czikkeket; Dániái Lavala bőrkabátokat, orosz (galoschnikat) sárczipőket ajánl **Békés Lajos** uri divat üzlete.

— **Kísérletek-eredmények.** A meghülésből eredő csusz és köszvényes fájdalmak legkinzódó megbetegedésnek nevezhetők már azért is, mert olykor egész évtizedekig tartó különféle gyógyítási kísérletek, sőt hírneves gyógyfürdők használat is eredménytelen marad. Ezért mindenkinek fontos tudni, hogy létezik egy szer, melyről minden kétséget kizárólag be van igazolva, hogy még oly betegek igen súlyos baját is meg-

gyógyította, kik 10—15 év óta teljesen eredménytelenül keresték a gyógyulást, sőt enyhülést sem tudtak találni. E szer a hírneves Zoltán-féle csusz-kenőcs, a melyről ugy a bel-, miint a külföldi kórházakban tett kísérletek alapján igen előkelő orvos-tanárok, valamint sok ezer gyógyult elismerő irata is bizonyítja, hogy hatásban felülmulhatatlan. Üvege 2 korona Zoltán Béla gyógyszerárában, Budapest, Szabadság-tér.

## TÁVIRATOK.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, decz 28.

### A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén *Jakabffy* elnökölt és bemutatta a belügyminiszternek a főispánokra vonatkozó leiratát és *Fáy István* mandátumáról való lemondását.

*Neményi* előadó bemutatta a pénzügyi bizottság jelentését a horvát egyezmény meghosszabbításáról.

*Szederkényi* és *Mukics* kibeszélték az ülést.

*Nyiri* honvédelmi miniszter válaszolt *Szederkényi*ak, kérte, hogy hagyjanak fel az obstrukcióval.

### Tisza és Polonyi.

*Tisza* miniszterelnök ma délelőtt hosszasan tárgyalta *Polonyi* Gézával arról, hogy szólna a függetlenségi párt, ha az obstrukcióval szemben a házszabályokat erősebben alkalmazna. Később *Polonyi* tárgyalta *Zichy Aladár* és *Rakovszkyval* és egyhangú a véleményük, hogy nem gördítenek akadályt ellene. A képviselőház folyosóján azt beszéltek, hogy az obstrukciót *Samsa* érsek támogatja.

### Rudolf trónörökös nevelőjének halála.

Bécsből táviratozzák, hogy *Thunbergi Latour* József altábornagy, Rudolf trónörökös volt nevelője meghalt 64 éves korában.

## SZÍNHÁZ.

\* **Ünnep a színházban.** Hat előadás három nap alatt, ebből 5 pótészékes, zsufolt ház. Ünnep első napján délután a gyermekvilágnak volt öröme, a *Hófehérke* szépen előadott történetében, a hét ügyes kis törpe furcsaságaiban. Este a *Betyár kendője* került színre nagyon is hevenyészett előadásban. *Felhő* Rózsi művészetének sokoldalúságát bizonyította be első népszínműalakításával, gyönyörűen előadott magyar nótáival, *Jeszenskyné*, *Arday* Ida vettek még komolyan szerepüket, a többiek erősen nagyoltak. Feltűnt a korosmáros szerepében *Torkos*, aki az epizód szerepben sok ügyességet árult el, Ünnep másodnapján a *Király mulat*, este a *Vándorlegény* zsufolt házak előtt jó előadásban került színre, tegnap délután pedig *Felhő* Rózsi pompás Lottijának tapsolt a zsufolásig megeit nézőtér.

**Ghetto.** Ghettonak hívták azt a városrészt, a hol hajdan a zsidók, elkülönítve a többi városnegyedektől, éltek s a mely városrész kapuin nem léphettek keresztül este, bizonyos időn tul. Bekövetkezvén a felvilágosultság, valláseggyenjoguság korszaka, ezek a Ghetók megszűntek s ma már a művelt nemzetek nagy és k.s. városaiban, helyiségeiben ép ugy nincsenek külön helyhez kötve a zsidók, mint a hogy mindazon jogokat is élvezik, a mely jogok az egyenlőség szent elveinél fogva minden nemzet fiait és vallás hiveit egyformán megilletik.

*Heijermans* Herman, színházunkban tegnap bemutatott drámája egy ilyen zsidó negyed belső életét tárgyalja. A darab erős

realizmussal van megírva, de tulságos sötét szemüvegen keresztül látott dolgokat tár elénk, a kifejtésben erősen kegyetlen és vigasztalan.

Az előadás mintaszerűségénél fogva valóságos művészi esemény számba megy színházunk krónikájában.

**Sebestyén Géza**, ez a kiváló művész ember komoly stádiumok alapzatára építette fel Záhél erősen realizált alakját s teljes egészében egységes művészi produkció volt alakítása.

**Klenovics György** is egyik legszebb sikerét aratta tegnap este, klasszikus stílusban megjátszott Rafaeljával. — Komoly, nemes térekvések szép eredménye volt alakítása, míg **Faragó Odón** Aronja egy kis humort is ki tudott mutatni a sötét jelenetekből.

**Arday Ida**, **Menszáros Margit**, **Csiky László** és egy rövid jelenésben **Csige Ilona**, mindannyian jobb sorsra érdemes buzgalmat fejtettek ki. Alig hisszük azonban, hogy a darab többi előadásai iránt fenn lehet tartani az érdeklődést, mely egyebekben a tegnapi bemutató előadáson is nagyon lanyha módon nyilatkozott meg. A darab studiumokra való, de nem lehet vonzó az átlagközönségre nézve.

Sz. Z.

**A primadonna házassága.** A debreczeni közönség volt kedves szubrettje, ki most a temesvári közönség előtt aratja babérjait, **Perényi Margit** férjhez megy. Ez alkalomból egyik temesvári újságíró beszélgetést folytatott a művésznővel. **Perényi Margit** kijelentette, hogy Virágvasárnapjára teljesen visszavonul a színpadtól, hogy kihez megy férjhez, azt nem árulja el. Annyit azonban mégis kilehetett venni a beszélgetésből, hogy férjhezmenetele nagy meglepetést fog kelteni.

## Váltóhamisító szövetkezet.

— **Bűnös asszonyok.** —

(Saját tudósítónktól.)

Vakmerő bünszövetkezetre tette rá a kezét Nagyváradon a rendőrség. A szövetkezet tagjai heteken át üzték a váltóhamisítást: valósággal an pro foglalkoztak ezzel a kényes iparággal. Érdekes, hogy a bűnös manipuláció tervét egy asszony eszelte ki s egy másik asszony gyártotta a hamis aláírásokat. A bünszövetkezet elfogatásáról a következő tudósításunk szól:

A Nagyvárad Takarékpénztárnál az utóbbi hetekben két váltót számítottak le: egyiket négy száz, a másikat hatszáz korona értékben. Kiderült, hogy a váltók aláírásai hamisak, ezért a takarékpénztár kereste a váltók benyújtóját. Szerdán d. e. megkereste a takarékpénztár helyiségében egy asszony és ismét benyújtott egy váltót. A takarékpénztár egyik tisztviselőjének **Bunyitay Jenőnek** gyanus volt a nőszemély, úgy rémlett előtte, hogy ez volt az, a ki multkoriban is a hamis váltókat hozta.

Azonnal intézkedett, hogy előkerítse azt a két embert, két pénztintézetit szolgát, a kik a multkori váltók kifizetésénél jelen voltak. Az egyik megjelent, de nem ismert reá az asszonyra, a másikkal azonban az aggódó hölgy nem engedte, hogy az arcába nézzen és igyekezett kifelé. A takarékpénztár egyik szolgálja utána ment, eiment vele a váltón szereplő egyik kezeshez, a ki mit sem tudott az aláírásáról. Természetesen, hogy nyomban a rendőrséget vették igénybe, a kinek a nyomozása már eddig is sikerrel járt.

A nyomozás kiderítette aztán, hogy mind a négy váltó ugyanazon egyénektől

származik, a kiket aztán a rendőrség letartóztatott. A tettesek ezek: **Papp Lajosné** szül. **Elek Ilona** egy kőműves neje ez állította ki a hamis váltókat; **Pinczés Mihályné** telefon szolga neje, ez főzte ki a tervet és ez vitte el leszámolásra a váltókat. Ezek ketten megosztottak a pénzen és az egész pénzt azonnal el is költötték. A váltókra id. **Tikos András v.-velencei** gazda; továbbá **Szöke Ferencz**, **Harmos János**, **Szilágyi Juliánna**, **Elek Ede**, **Elek Lajos**, **Kimpán Lőrincz**, **Vásárhelyi Miklós**, **Csordás József**, **Pekarik Endréné**, **Molnár András**, **Orgován Józsefné**, háztulajdonosok neveit hamisították, a kiket részint kibocsátó, részint elfogadó vagy forgatóként tüntettek ki.

## MULATSÁG.

### A munkásdalegylet estélye.

A Debreczeni Munkás Dalegylet szombaton este kitűnően sikerült dalestélyt rendezett a Bika disztermében. Óriási közönség töltötte meg a hatalmas termet. Az estély műsora a következő volt: 1. Nyitány: **Vörös böszörményi zenekarától**. 2. Dalünnep. **Therától**; előadta a dalegylet. 3. Népdal egyveleg. **Hoppétől**; előadta a dalegylet. 4. Bár merre. **Lányitól**; előadta a dalegylet. 5. Magyar dalok. **Megyesitől**; előadta a dalegylet. 6. Régi nóták. **Lányitól**; előadta a dalegylet. 7. Rákóczi induló. **Hubertől**; zenekisérettel előadta a dalegylet. A hangversenyszámok nagyon tetszettek. A dalegylet minden újabb bemutatkozása diadalt jelent. Különösen tetszett **Vörös Tóni** nyitánya, melyet percenkig tapsolt a közönség. A hajduböszörményiek méltán lehetnek büszkéek erre a zenekarra, mely Debreczenben is az első zenekarok közt foglalhatna helyet.

**Dal- és zeneestély.** A Debreczeni **Kereskedő Ifjak Társulatának** Dalköre 1904. évi január hó 2-án szombaton, az Arany-Bika szálloda disztermében, Magyar Testvérek zenekara közreműködése mellett, táncszal egybekötött zártkörű dal- és zeneestélyt rendez. Műsora a következő: **Nyitány Magyar Testvérek és zenekara által.** Győzeimi dal, **Hubertől**. Előadja a dalkör. **Népdalegyleg**, **Papptól**. Előadja a dalkör. **Magyar Királyi induló**, **Hubertől**. Előadja a dalkör. **Népdalegyleg**, **Zimaytól**. Előadja a dalkör. **Belépti-díj személyenként 2 korona. Csatládjegy 4 kor.** Jegyek előre válthatók: **Szabó Lajos Fiai**, **Zádor Lajos**, **Donogán és Somossy** urak üzletében és este a pénztárnál. Kezdeté este 8 és fél órakor. Alapító és pártoló tagok szabad jegyeiknek felmutatása mellett belépti-díjat nem fizetnek. Alapító és pártoló tagsági aláírást a pénztár a dalestélyen elfogad. Felülfizetések köszönettel vétetuen és hirlapilag nyugtáztatnak.

**Szylveszter estély.** Az „István” gőzmalom társulat munkásai önképző, segélyző és dalköre december hó 31-én a Margit-fürdő villanynyal világitott disztermében saját segélyalapja javára **Keller Sándor ur egyleti karnagy** vezetése mellett dalestélyt és táncszal egybekötött **Szylveszter-estélyt** rendez az alábbi műsorral: **Népdal egyveleg**, **Hódosy Bólatól**; éneklő a dalárda. „Vigan czimborák . . .”, **Dr. Falk Zsigmondtól**; zongora kísérettel mellett éneklő a dalárda. **Vig szavalat**; szavalja **Gaal Gyula**. Magyar népdalok, **Szentirmay Elemértől**; éneklő a dalárda. „A hold ezüstös fényénél . . .”, **Braun A.-tól**; éneklő a dalárda. **Rákóczi induló**, **Hubertől**; zenekisérettel éneklő a dalárda. **Beléptidíj személyenként 1 kor. 20 fillér, előre váltott jegy 1 kor.** **Zenész Kiss Pista** zenekara. Kezdeté este pont 8 órakor.

## Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Decz. 28.

Készáru 2 és fél magasabb.

Buza áprilisra . . . . .	7.76—7.77
Rozs . . . . .	6.61—6.62
Zab . . . . .	5.45—5.47
Tengeri májusra . . . . .	5.19—5.21

## Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 8 fillér.

HA NINCS PÉNZE menjen Kaiser Salamonhoz Debreczen Hatvan-utca 2 szám Részletfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak uri, női divatárak, fehérneműek, férfi, fiu és leányruhák, tükör és képek raktára.

A VILÁGHIRŰVÉ vált gyémánt fekete Bramor posztó kizárólag **BOROS TESTVÉREK** nődivat áruházában kaphatók. Divatos ujdonságok megérkeztek. Olcsó árak.

Nagyarányu ujévi

## Női Ruhakelme Vásárt

rendeztünk be és női divatszövetek, jó mosó velezeket, francia batistokat

tetemesen leszállított áron

árusítunk el.

Remek, divatos szövet blouzek félárban darabja 3 frt.

Mosó flanel divat blouzek darabja 95 kr.

Egy ruha 116 cm. széles

női divat szövet

1 frt. 80 és 2 forint.

Egy ruha 75 cm. széles

mosó velez.

2 forint 24 krajczár.

**Szabó Lajos Fiai**  
Debreczen.

**GOLDSTEIN KAROLINA**

orvosilag elismert műterme

Debreczen, Piacz utca 42 szám.



Legjobb fazon orvosilag elismert és ajánlott

előlfűző egészségégi miederek.

**DONOGÁN és SOMOSSY**  
 Kunz József és Társa Utodai  
 Debreczen, Kistemplombazár.  
 Ujjonnan átalakított divatáruház.  
**Nagy ujévi vásár.**  
 ■ Leszállított árak. ■  
 Szövetek, barchendek, flanellek, mosóbáronsonyok.

Egy jó csésze tea kedvelők, kérjétek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

**Indrea tea**

Melange a legfinomabb China, India és Ceylonból. Valódi csak eredeti csomagban. Raktárok a felragaszokon láthatók.

Főraktár Debreczenben:

**Kontsek Gézaná.**

**A karácsonyi vásár**  
 leszállított árak mellett  
**BOSZNAV J. és TÁRSA**  
 üzénél  
 Debreczen, Kossuth-utóza 5. sz.  
**még január hó**  
**15-ig tart.**

**Stein László a „Kendő királyné“-hoz.**

Diszkótok, blanzok 70 krtól. Kész aljak 1 frt 50 krtól.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. vásárló közönségnek értésére adni, hogy a beállott téli idény, valamint a közelgő ünnepek alkalmával üzletemben felhalmozott árukból

**kiárusítást**

rendezek. Ahol e ritka alkalom következtében eladásra kerülnek kitünő s szintartó barchetek, minden színben és fajban szövetek, posztók, téli alsó ingek, flanel alsó szoknyák, kész aljak, blanzok legújabb divat szerint, kész gyermek ruhák, ágytaka-ók; továbbá jó minőségű, fegyházban kötött harisnyák, kesztyűk, téli nagykendők bámulatos olcsón, igen nagy választékban. Figyelemre méltók: gyönyörű Cybelin kelmém, amit minden kivitelben olcsón számítok. Meglepető szép ujdonságokkal tömött ráktáramban még kartonok, zephírek, schifonok vásznak minden fajtát stb., a férfi ujdonságoknak pedig egész tárházát mesés, olcsó áron árusítom ki.

Ismétlem tehát e rendkívül kedvező és ritka alkalom minél gyorsabbi kihasználását, hogy abban minden választékom kielégítő legyen.

Pártfogást kér

tisztelettel

**Stein László**

kenyérpiacz, Degenfeld-tér.

Selyemkendők és krajczártól óriási választékban.

**Pontos és szolid kiszolgálás.**



**M**indenféle bélyegzők és izléses nyomtatványokat készít pontosan és olcsón

**KRAUSZ JÓZSEF**

első debreczeni bélyegzőgyár és könyvnyomda.

Hal-piacz.

**Uj harisnya-kötőde.**

Szedlák és Vámos-ház, Piacz-u. 32. sz.

**FISCHBEIN KATALIN**  
(Schwarz Árminné.)

Elvállalom uj harisnyák kötését, használtak fejelését, pamut, gypju és merz-elizirt anyagokból, javításokat igen mérsékelt áron.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom ujonnan borendezett s kitűnő gégekkel ellátott

➔ harisnya kötődémet ➔  
 Vidéki megrendelések pontosan elkészültnél.

Tisztelettel

Fischbein Katalin.

**Előnyös kávé és tea árlap.**

**Trieszti behozatal.**

Braziliából és Keletindiából első forrásból érkezett legfinomabb zamatu kávék, melyeket igen olcsón ajánlok.

Kávé kiváló finom Ceilon nagysz.	1 kg.	K. 4.-
finom zamatos	1 "	3.60
kiváló finom Ceilon gyöngy	1 "	3.80
finom indiai gyöngy	1 "	3.-
kiváló finom arabiai Mocca	1 "	3.80
finom kelet indiai	1 "	3.40
Brasíliai	1 "	2.40
zamatos Santos	1 "	2.20
Tea legfrissebb Congo	1 kg.	K. 6.-
fin. Souhong	1 "	8.-
Mandarin nagyon zamatos göndör levél	1 "	16.-
Mandarin nagyon zamatos 2-6s	1 "	10.-
igen zam fehér Pecco virág	1 "	20.-
" " " " " " " "	1 "	16.-
" " narancs Pecco	1 "	16.-

Valódi magyar Ementhali sajt 1 kg. 1 kor. 60 fillér, mindenkor friss páczolt halak kaphatók. — Tisztelettel

**KOHN HENRIK,**

fűszerr, anyag- és déli gyümölcskereskedő, Gróf Degenfeld-tér 7.



Az általam leggondosabban összeállított s tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

**SÓSBORSZESZ**

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerháztartásban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

**TÓTH BÉLA**

gyógytára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota.)

